

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 286 din 05.09.2012

Dosar nr: 6A/2011

Petiția nr: 5584/28.09.2011

Petenți: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii (Romani CRISS), Centrul Euroregional pentru Inițiative Publice (ECPI)

Reclamat: Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Maria Sklodowska Curie”

Obiect: Segregarea copiilor romi, neschimbarea lenjeriei de pat pentru copiii romi.
Criteriu: etnic.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I.1. Numele și sediul petenților

I.1.1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1, București;

I.1.2. Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii (Romani CRISS), Str. .

I.1.3. Centrul Euroregional pentru Inițiative Publice (ECPI), ., .

I.2. Numele și sediul reclamatului

I.2.1. Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Maria Sklodowska Curie”, Bd. .

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Autosesizarea are ca obiect segregarea copiilor romi, neschimbarea lenjeriei de pat pentru copiii romi la Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Maria Sklodowska Curie”.

III. Procedura de citare

3.1. În conformitate cu art. 20 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Prin adresele **nr. 6182-6183/31.10.2011** (filele 11-12 din dosar) au fost solicitate puncte de vedere de la Alianța Civică a Romilor din România și Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii (Romani CRISS).

3.3. Prin adresa înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD) cu **nr. 7095/21.12.2011** (filele 13-21), Romani CRISS și ECPI au formulat o cerere de intervenție în nume propriu.

3.4. Părțile au fost citate pentru data de 14.02.2012 (filele 22-24 din dosar) la sediul CNCD.

3.5. La audierea din 14.02.2012 părțile nu s-au prezentat. Al doilea petent a solicitat amânare prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 670/13.02.2012** (fila 25 din dosar, înscrisuri filele 26-27), arătând că citația are data poștei de 09.02.2012.

3.6. Părțile au fost recitate pentru data de 28.02.2012 (filele 22-24 din dosar) la sediul CNCD.

3.7. La audierea din 28.02.2012 s-au prezentat petenții. Reclamatul, prin **Adresa nr. 3469/27.02.2012**, înregistrată la CNCD cu **nr. 759/05.03.2012** (fila 32 din dosar) a solicitat amânare, având în vedere primirea cu întârziere a citației.

3.8. Părțile au fost recitate pentru data de 27.03.2012 (filele 36-38 din dosar) la sediul CNCD.

3.9. La audierea din 27.03.2012 s-au prezentat petenții. Au propus proba interogatoriului. Proba a fost admisă de titularul de dosar.

3.10. Prin **Adresa nr. 4370/12.03.2012**, înregistrată la CNCD cu **nr. 1242/13.03.2012** (fila 47 din dosar) reclamatul a solicitat copia raportului de investigații.

3.11. Prin **Adresa nr. 1611/29.03.2012** (fila 49 din dosar) s-a trimis către reclamatul copia rapoartelor de investigații și interogatoriul.

3.12. Au fost solicitate concluzii scrise prin adresele **nr. 3074/26.06.2012** (fila 70 din dosar) respectiv **nr. 2795-2796/11.06.2012** (filele 71-72 din dosar).

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petenților

4.1.1. Autosesizarea (fila 1 din dosar) are ca obiect segregarea copiilor romi, neschimbarea lenjeriei de pat pentru copiii romi la Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Maria Sklodowska Curie”. Invocă art. 1 alin. 2 lit. e pct. (iv), art. 2 alin. 1, art. 2 alin. 4, art. 10 lit. h, art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată.

4.1.2. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 7095/21.12.2011** (filele 13-21), al doilea și al treilea petent arată următoarele:

- raportul de investigații al CNCD arată existența unei segregări;
- raportul este în concordanță cu documentarea realizată de al doilea petent (vizită efectuată la 08.09.2011);
- invocă prevederile **O.G. nr. 137/2000** (art. 1 alin. 2 pct. iv, art. 2 alin. 1, art. 2 alin. 3, art. 2 alin. 4, art. 2 alin. 5, art. 10 lit. b, art. 10 lit. h, art. 15), **Constituției** (art. 20 alin., 1), standardele internaționale în domeniul segregării.

4.1.3. Al doilea petent a depus la dosar declarații de martori prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 1945/20.04.2012** (filele 56-62). Conform acestor declarații, două persoane au vizitat reclamatul și au stat de vorbă cu părinții copiilor romi, care au afirmat că există segregare în spital și copii lor nu sunt trata

4.2. Susținerea reclamatei

4.2.1. Reclamata, prin **Adresa nr. 8465/14.05.2012**, înregistrată la CNCD cu **nr. 2313/14.03.2012** (filele 50-52 din dosar) a răspuns la interogatoriu, arătând următoarele:

- pacienții sunt distribuiți în saloane conform protocoalelor medicale obligatorii;
- aceste protocoale nu au prevederi discriminatorii;
- dispozițiile Regulamentului Intern de Aplicare proliferază ideea egalității în tratament;
- personalul instituției cunoaște dispozițiile art. 16 alin. 1 și 2 din **Constituția României**;
- discriminarea este sancționată de CNCD conform **O.G. nr. 137/2000**;
- neexistând discriminare, ea nu poate fi sancționată;
- medicii curanți pot fi identificați doar după datele de identificare ale pacienților, în absența unei liste de copii romi care puteau fi discriminați, nu se cunoaște care dintre medici ar putea fi acuzat de discriminare.

4.2.2. Prin **Adresa nr. 13532/18.07.2012**, înregistrată la CNCD cu **nr. 3473/19.07.2012** (filele 80-91 din dosar) concluziile scrise depuse de reclamată arată următoarele:

- solicită constatarea nulității autosesizării, ea nefiind motivată;
- consideră că nu au fost respectată **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor**, întrucât nu au existat indicii sau dovezi de natură să ridice suspiciuni cu privire la existența unui caz de discriminare;
- identificarea romilor din spital cu ocazia investigațiilor specifică „aparent rom”, ceea ce nu înseamnă neapărat că persoanele respective aparțin comunității de romi;
- lenjeria este repartizată conform regulilor și protocoalelor medicale;
- spitalul nu are obligația de a dovedi că nu discriminează dacă nu există probe pe baza cărora se poate presupune că ar putea exista o situație de discriminare;
- nu s-a putut constata existența unei discriminări;
- invocă excepția lipsei calității procesuale active a petenților doi și trei;
- pacienții sunt distribuiți în saloane conform protocoalelor medicale;
- personalul respectă prevederile legale care interzic discriminarea;
- acuzațiile sunt vădit nefondate, nici o persoană discriminată nu a fost identificată.

4.3. Rezultatele investigațiilor efectuate

4.3.1. Prin autosesizare s-a solicitat efectuarea unei investigații inopinate la reclamat, care să verifice numărul copiilor pentru fiecare salon, numărul copiilor aparent romi pentru fiecare salon, calitatea lenjeriei de pat în saloanele în care copii romi sunt cu preponderență comparativ cu celelalte saloane.

4.3.2. **Raportul nr. 51/07.10.2011** (filele 8-10) arată următoarele:

„La fața locului, echipa de investigație a purtat discuții cu doamna **P M**, Directorul de îngrijiri al Spitalului Clinic de Urgență pentru Copii „Maria Skłodowska Curie”, care a precizat următoarele:

- nu se face nicio diferență între copii indiferent de etnia acestora;
- nu există saloane speciale în care să fie internați copii romi, așa cum nu există saloane speciale în care să fie internați doar copii români;
- repartizarea în saloane se face în funcție de vârstă, afecțiune, gradul de complexitate al afecțiunii;
- de multe ori etnicii romi solicită să stea în salon doar cu pacienți de aceeași etnie;
- spitalul are în cadrul celor 12 secții un număr de 460 de paturi, repartizate în saloane conform normelor legale în vigoare;

- spitalul a fost renovat începând cu anul 2007 cu ajutorul Fundației Scheherazade, care s-a implicat în găsirea sponsorilor pentru lucrările de renovare; aceeași fundație a achiziționat și lenjerie de pat, motiv pentru care lenjeriile spitalului nu mai sunt doar albe;

- spitalul achiziționează lenjerie de 2-3 ori pe an întrucât, din cauza spălărilor dese în clor și a călcării, se distruge mult mai repede decât o lenjerie domestică;

- există un număr de 460 de paturi repartizate astfel:

- et. 1 ATI Reanimare	- Corp B - 6 saloane cu 23 paturi
	- Corp C - 2 saloane cu 15 paturi
- et. 2 Chirurgie 2	- Corp A - 9 saloane cu 45 paturi
	- Corp B - Ortopedie - 10 saloane cu 22 paturi
	- Corp C - Ortopedie - 2 saloane cu 8 paturi
- et. 3 Chirurgie 1	- Corp A - 9 saloane cu 38 paturi
	- Corp B - 8 saloane cu 34 paturi
	- Corp C - 2 saloane cu 10 paturi
- et. 4 ORL	- Corp A - 6 saloane cu 27 paturi
	- Corp B - 6 saloane cu 23 paturi
- et. 5 Pediatrie 1	- Corp A - 12 saloane cu 43 paturi
	- Corp B - Oncologie 32 paturi
	- Corp C - 4 saloane cu 10 paturi
- et. 6 Pediatrie 2	- Corp A - 12 saloane cu 38 paturi
	- Corp B - Pediatrie 4 Nefrologie - 5 saloane cu 28 paturi
	- Corp C - Diabet - 3 saloane cu 10 paturi
- et. 7 Pediatrie 3	- Corp A - 8 saloane cu 25 paturi
	- Corp B - 6 saloane cu 16 paturi
	- Corp C - 4 saloane cu 12 paturi

Doamna P M a condus echipa de investigație la managerul spitalului, domnul **S C G**. Acesta a susținut punctul de vedere al doamnei P M și a fost de acord ca echipa de investigație să efectueze verificările necesare atingerii obiectivului controlului.

În acest sens, reprezentanții C.N.C.D., însoțiți de doamna P M, au verificat calitatea lenjeriei de pat la etajele 2, 4, 5 și 7, precum și dacă pacienții de etnie romă sunt segregati în saloane separate.

Menționăm că la etajul 1 (Reanimare) accesul străinilor este restricționat.

La etajul 2 asistenta șefă de la secția Chirurgie Generală, d-na O V, ne-a condus prin saloane, unde am constatat prezența a 4 copii care ar fi putut face parte din etnia romă; la etajul 2 nu am constatat existența de lenjerie de pat deteriorată.

La etajul 4 asistenta șefă de la secția ORL, d-na G M L ne-a condus prin saloane, unde am constatat prezența unei persoane care ar fi putut face parte din etnia romă; la etajul 4 am constatat existența unui cearceaf de pat ușor deteriorat (rupt într-un singur loc aproximativ 5 cm) la o pacientă cu pielea albă.

La etajul 5 asistenta șefă de la secția Oncopediatrie, d-na M M ne-a condus prin saloane, unde am constatat prezența a trei copii care ar fi putut face parte din etnia romă; de asemenea am constatat existența unui cearceaf de pat ușor deteriorat (rupt într-un singur loc aproximativ 5 cm) într-un pat fără pacient; la același etaj secția Oncologie, doamna asistentă șefă M G M ne-a condus prin saloane, unde am constatat prezența a doi copii care ar fi putut face parte din etnia romă; la etajul 5 nu am constatat existența de lenjerie de pat deteriorată.

La etajul 7 asistenta șefă de la secția Pediatrie, d-na S A ne-a condus prin saloane, unde am constatat prezența a 4 copii care ar fi putut face parte din etnia romă; la etajul 7 nu am constatat existența de lenjerie de pat deteriorată.

În urma verificărilor echipa de investigație a constatat următoarele:

- unitatea spitalicească era renovată recent, prezentând condiții foarte bune de cazare;
- lenjeria de pat se prezenta în condiții bune, cu câteva excepții;
- în data de 05.10.2011 numărul pacienților de etnie romă prezenți în saloane era relativ mic;
- mulți din pacienții de etnie romă internați se aflau împreună cu aparținătorii în curtea spitalului și pe holurile clădirii (conform afirmațiilor cadrelor medicale este o obișnuință a lor chiar dacă este interzis);
- în saloanele în care erau internați copii care ar fi putut aparține etniei rome erau internați și copii români;
- în data de 05.10.2011 existau saloane în care erau internați doar copii români;
- în data de 05.10.2011 exista un salon în care erau internați doar copii care ar fi putut aparține etniei rome.”

4.3.3. Prin **Rezoluția nr. 25/06.03.2012** (fila 35 din dosar) s-a solicitat efectuarea unei noi investigații inopinate la reclamat, care să identifice numărul copiilor aparent romi din numărul total de copii pentru fiecare salon în parte, cu notarea numărului de salon.

4.3.5. **Raportul nr. 68/12.03.2012** (filele 42-46) arată următoarele:

„La fața locului, echipa de investigație a purtat discuții cu domnul **S C G**, managerul spitalului. Acesta a reiterat afirmația potrivit căreia repartizarea în saloane a pacienților se face în funcție de vârstă, afecțiune și gradul de complexitate al afecțiunii.

Cu această ocazie reprezentantul spitalului a solicitat și a primit copie după documentul înregistrat sub nr. 7095/21.12.2011, depus de organizația Romani CRISS, precum și după raportul de investigație nr. 51/07.10.2011.

Domnul S C G a fost de acord ca echipa de investigație să efectueze verificările necesare atingerii obiectivului controlului.

În acest sens, reprezentanții C.N.C.D., însoțiți de doamna P M, Director de îngrijiri, au verificat situația repartizării pacienților de etnie romă în saloane.

În data de 12.03.2011 situația pe saloane se prezintă astfel:

Etajul 1			
Secție	Nr. salon	Nr. total copii internați	Nr. copii internați (aparent) romi
A.T.I. Reanimare		14	2

Etajul 2			
Secție	Nr. salon	Nr. total copii internați	Nr. copii internați (aparent) romi
Chirurgie II	201	2	0
	202	1	0
	203	1	0
	204	1	0
	205	2	0
	206	2	0
	207	3	1
	208	3	0
	209	2	0
Ortopedie	210	Cabinet medic rezident	
	211	1	0
	212	1	0
	213	2	0

	214	2	0
	215	4	0
	216	3	0
	217	2	0
	218	1	0
	219	4	0
	220	1	0
	221	3	1
	222	Plecați la tomograf	

Etajul 3			
Secție	Nr. salon	Nr. total copii internați	Nr. copii internați (aparent) romi
Chirurgie I	301	0	0
	302	2	0
	303	3	1
	304	2	0
	305	0	0
	306	6	1
	307	Cameră de gardă	
	308	Cameră de gardă	
	309	Cameră de gardă	
	310	1	0
	311	3	3
	312	3	0
	313	3	0
	314	3	0
	315	0	0
	316	Absenți din salon	
	317	2	1
	318	3	2
	319	Birou	

Etajul 4			
Secție	Nr. salon	Nr. total copii internați	Nr. copii internați (aparent) romi
O.R.L.	401	3	0
	401 bis	0	0
	402	2	0
	402 bis	3	1
	403	2	0
	403 bis	2	0
	404	În renovare	
	405	În renovare	
	406	În renovare	
	407	2	0
	408	1	0
	409	2	0
	410	2	0

Etajul 5			
Secție	Nr. salon	Nr. total copii internați	Nr. copii internați (aparent) romi
Pediatrie I	501	2	1
	502	3	0
	503	0	0
	504	0	0
	505	4	3
	506	1	0
	507	4	2
	508	În renovare	
	509	În renovare	
	510	În renovare	
	511	În renovare	
	512	0	0
	513	0	0
	514	3	0
Oncologie	515	0	0
	516	3	1
	517	3	1
	518	3	0
	519	1	0
	520	3	0
	521	2	0
	522	2	0
	523	1	0
	524	Salon pentru punții	

Etajul 6			
Secție	Nr. salon	Nr. total copii internați	Nr. copii internați (aparent) romi
Pediatrie II	601	3	1
	602	0	0
	603	0	0
	604	3	0
	605	4	1
	606	3	2
	607	3	2
	608	2	1
	608 bis	4	0
	609	0	0
	610	Cameră pentru tratament	
	611	2	0
	612	3	1
	613	2	0
	614	3	0
Nefrologie	615	3	0
	616	2	0

	617	2	0
	618	6	2
	619	6	2

Etajul 7			
Secție	Nr. salon	Nr. total copii internați	Nr. copii internați (aparent) romi
Pediatrie III	701	8	6
	702	0	0
	703	2	0
	704	2	0
	705	5	1
	706	2	0
	707	Cameră de gardă	
	708	1	0
	709	3	0
	710	4	2
	711	2	1
	712	2	2
	713	0	0
	714	2	1
	715	1	0
	716	1	0
	717	1	0
	718	2	0
	719	1	0

În urma verificărilor echipa de investigație a constatat următoarele:

- unitatea spitalicească are în curs de renovare mai multe saloane la nivelul a 2 secții;
- în data de 12.03.2012 numărul pacienților era destul de redus față de capacitatea maximă; de asemenea numărul persoanelor de etnie romă internate era relativ mic.”

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director constată că la spitalul reclamat au fost identificate saloane în care au fost internați doar copii aparent romi.

5.2. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturilor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) are următoarele prevederi relevante:

- art. 1, alin. 2: „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...] e) drepturile economice, sociale și culturale, în special: [...] (iv) dreptul la sănătate, la îngrijire medicală, la securitate socială și la servicii sociale”.

- art. 2 alin. 1: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților

fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

- art. 2 alin. 3: „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare.”

- art. 2 alin. 4: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

- art. 2 alin. 5: „Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”

- art. 10: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin:

[...]

b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică – alegerea medicului de familie, asistența medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate;

[...]

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”

- art. 15: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

5.3. Privind solicitarea anulării autosesizării ca fiind nemotivată, Colegiul director arată că în conformitate cu art. 11 al **Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor** petiția trebuie să cuprindă:

„a) numele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor. Dacă reclamantul locuiește în străinătate, se va arăta domiciliul ales, unde urmează să i se facă toate comunicările privind soluționarea petiției;

b) numele și calitatea celui care reprezintă partea, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia și sediul profesional;

c) obiectul petiției;

d) arătarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază petiția;

e) arătarea dovezilor pe care se sprijină fiecare capăt de cerere;

f) semnătura.”

.Art. 13, privind autosesizarea, specifică: „Autosesizarea cu privire la orice situație, anunț sau eveniment, în privința cărora există indicii cu privire la existența unor fapte care

presupun săvârșirea unei fapte de discriminare, poate fi inițiată de oricare membru al Colegiului director, prin întocmirea unei note de autosesizare, motivată.”

Coroborând cele două prevederi, rezultă că motivarea reprezintă arătarea motivelor de fapt și de drept. Cele în fapt rezultă din obiectul petiției: segregarea copiilor romi, neschimbarea lenjeriei de pat pentru copiii romi. O motivare suplimentară în fapt ar putea fi interpretat ca o antepunere a celui care formulează autosesizarea, prin urmare Colegiul director a adoptat această formă de autosesizare, care evită orice acuzație de antepunere. Motivele în drept sunt precizate clar în autosesizare. Solicitarea oricum nu ar produce efecte, întrucât există petiție cu obiectul cauzei și din partea a două organizații neguvernamentale.

În concluzie Colegiul director respinge solicitarea anulării autosesizării ca fiind nemotivată.

5.4. Privind invocarea excepției lipsei calității procesuale a petenților doi și trei, Colegiul director arată că în conformitate cu art. 28 al **O.G. nr. 137/2000**, *„organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane”*. Colegiul director arată că ambele organizații sunt recunoscute atât pe plan național cât și pe plan mondial ca organizații de drepturile omului, au depus statutul lor la CNCD în cauzele în care acest lucru a fost solicitat în condiții legale, în consecință calitatea lor procesuală activă nu poate fi pusă sub semnul întrebării. Calitatea procesuală activă a organizațiilor neguvernamentale rezultă din directivele Uniunii Europene în domeniu (cum ar fi **Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică**, publicată în **Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000**). Conform **Deciziei nr. 285 din 1 iulie 2004** referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 22 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, aprobată și modificată prin **Legea nr. 48/2002, cu modificările și completările ulterioare**, publicată în M. Of., Partea I, nr. 711 din 06.08.2004, *„organizațiile neguvernamentale nu participă la proces în calitate de reprezentanți ai părților, ci în virtutea calității procesuale active proprii pe care le-o atribuie legea. [...] De asemenea, se observă că interesul participării în cauză rezidă în însuși scopul pentru care organizația neguvernamentală ființează, și anume protecția drepturilor persoanelor care au fost supuse unei discriminări.”* În acest sens trebuie interpretată noțiunea de persoană interesată, utilizată în **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor**.

5.4. Colegiul director constată că la dosar există pe de o parte probatoriul obținut în urma investigațiilor, pe de altă parte probatoriul depus de Romani CRISS:

5.4.1. Privind rezultatele investigațiilor, se constată că în ambele ocazii au fost observate saloane exclusiv cu persoane care puteau fi identificate ca fiind romi (pe baza heteroidentificării), saloane mixte și saloane exclusiv cu persoane nerome. Analizând matematic (statistic) situația, dat fiind numărul mare de saloane și numărul mic de copii, există posibilitatea ca o simplă împărțire aleatorie a copiilor în saloane să producă această situație. Investigația nu a arătat o legătură între calitatea lenjeriei de pat și apartenența etnică a copiilor internați. În consecință probatoriul nu permite interpretarea situației ca fiind:

- discriminare directă (art. 2 alin. 3);
- refuz al accesului la servicii de sănătate publică (art. 10 lit. b);
- refuz al acordării unor drepturi sau facilități (art. 10 lit. h).

5.4.2. Probatoriul depus de Romani CRISS prezintă în special, bazat pe probe indirecte, sentimentul părinților, care consideră că sunt victime ale segregării. Persoanele cu care au discutat reprezentanții organizației se simt hărțuite și consideră că dreptul lor la

demnitate a fost afectat. În consecință Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură aceste sentimente sunt sau nu justificate de condițiile create de reclamată. Cum s-a arătat la pct. 5.4.1., nu s-a putut constata o legătură între calitatea lenjeriei de pat și apartenența etnică a copiilor internați, ceea ce s-a afirmat de către părinți. Sentimentul de hărțuire și de încălcare a dreptului la demnitate poate proveni și dintr-o împărțire aleatorie a copiilor în saloane, care are efectul de a crea, în mod incidental, saloane în care sunt exclusiv copii de etnie romă. Astfel nu se poate considera că sentimentele părinților ar fi justificate de condițiile create de reclamată (a se vedea și pct. 5.4.3).

5.4.3. Reclamatul a afirmat că la împărțirea copiilor în saloane au fost respectate protocoalele medicale. Nu există o probe contrare. În consecință nu se poate considera că faptele ar reprezenta discriminare indirectă în sensul art. 2 alin. 3 și 4.

5.5. Privind afirmația reclamatului că nu ar fost respectată **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor**, întrucât nu au existat indicii sau dovezi de natură să ridice suspiciuni cu privire la existența unui caz de discriminare, titularul de dosar, autorul autosesizării arată că aceste indicii au existat, dar persoanele care au afirmat că există o situație discriminatorie la reclamat nu au dorit să-și dezvăluie identitatea de teama unor posibile represalii la adresa lor.

5.6. În situația în care există o tendință de segregare a comunității de romi, cel mai frecvent această segregare are la bază heteroidentificarea. Persoanele care doresc segregarea nu au cum să afle apartenența etnică a unor persoane, doar prin modul în care percep semnele de apartenență la o comunitate. În cazul romilor aceste semne sunt legate de tenul pielii, de modul în care persoanele sunt îmbrăcate (în cazul comunităților tradiționale). Astfel și echipa de investigații s-a bazat pe heteroidentificare. Colegiul director, prin hotărârile sale, a arătat în mod constant că în situația unei discriminări nu are relevanță dacă persoana face parte sau nu dintr-o comunitate, dacă este perceput și tratat diferențiat datorită presupusei apartenențe la respectiva comunitate.

5.7. Colegiul director recomandă ca pentru evitarea oricărei situații în care părinții copiilor internați ar putea considera că există o segregare a copiilor romi, spitalul reclamat să elaboreze proceduri interne prin care să elimine posibilitatea ca prin repartitia aleatorie a copiilor bolnavi în saloane să se formeze saloane exclusiv cu copii aparent romi. Procedurile actuale se referă la repartitia copiilor pe baza bolilor de care suferă, situația practică însă arată că există mai multe saloane pentru aceeași boală (spre exemplu pentru copii cu diabet există trei saloane), iar repartitia

Opinie concurentă exprimată de Asztalos Csaba, Haller István și Vasile Vasile-Alexandru:

Modul în care, conform protocoalelor medicale, bolnavii sunt repartizați în saloane, este aparent neutru, nu există prevederi care să promoveze segregarea rasială a bolnavilor. Situația din spitalul reclamat arată însă că prevederile aparent neutre ar putea duce la dezavantajarea persoanelor de etnie romă, în măsura în care aceste persoane, ajunse în saloane în care nu sunt și persoane de altă apartenență etnică, au sentimentul segregării și neglijării din partea angajaților spitalului. Deși condițiile din saloane au fost constatate ca fiind similare, s-a creat impresia în părinții copiilor romi că în urma segregării acești copii nu se bucură de un tratament corespunzător, nici lenjeria de pat nu este aceeași. Acest sentiment este motivat de senzația segregării, care nu a fost evitată de către spital. Într-o situație similară, în care într-un salon de spital din Miercurea Ciuc toți pacienții ar fi români, și ei și-ar pune problema segregării și a tratării lor diferențiate, chiar dacă doar accidental s-ar fi format acel salon în exclusivitate din pacienți români.

Dacă un spital nu are proceduri clare de evitarea unor astfel de situații, ele se pot întâmpla și pot reprezenta o discriminare indirectă conform prevederilor art. 2 alin. 3 ale **O.G. nr. 137/2000**.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Respinge solicitarea anulării autosesizării ca fiind nemotivată, constatând respectarea art. 11 coroborate cu art. 13 a **Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor** (prin unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință);
2. Respinge excepția lipsei calității procesuale active a Centrului Romilor pentru Intervenție Socială și Studii (Romani CRISS) și a Centrului Euroregional pentru Inițiative Publice (ECPI), conform art. 28 al **O.G. nr. 137/2000** (prin unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință);
3. Modul în care au fost repartizați copiii în Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Maria Skłodowska Curie” nu reprezintă faptă de discriminare conform art. 2 al **O.G. nr. 137/2000, republicată** (prin unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință);
4. Recomandă Spitalului Clinic de Urgență pentru Copii „Maria Skłodowska Curie” să elaboreze proceduri interne prin care să elimine posibilitatea ca prin repartitia aleatorie a copiilor bolnavi în saloane să se formeze saloane exclusiv cu copii aparent romi (5 voturi pentru și 2 împotrivă ale membrilor prezenți la ședință);
5. Clasarea dosarului (prin unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință);
6. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților (prin unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință).

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

BERTZI TEODORA – Membru

CAZACU IOANA LIANA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE VASILE-ALEXANDRU – Membru

Data redactării: 11.09.2012

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit ***O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ***, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Haller István